

JOSÉ LUIS GALLIZO / MANEL PLANA, DIRECTOR I COORDINADOR DE LA CÀTEDRA EMPRESA FAMILIAR UDL

La Càtedra Empresa Familiar: un exemple d'investigació i docència

La Càtedra Empresa Familiar, impulsada per l'Associació Empresa Familiar de Lleida i la Universitat de Lleida (UdL), es va crear a mitjans de l'any 2011 amb la finalitat de fomentar la docència i la investigació per a un millor coneixement de l'empresa familiar entre professors i estudiants. Un dels seus objectius fundacionals és col·laborar amb l'empresa en els àmbits de la recerca i la docència. Prenent com a exemple la demarcació de Lleida, on el 91% de les empreses són familiars, es certifica i valida la necessitat d'aquesta perquè pugui analitzar la tipologia d'aquest tipus de companyies. De fet, els informes indiquen que un 80% dels actuals estudiants formaran part d'una empresa familiar al llarg de la seva trajectòria laboral. Totes aquestes dades referen i corroboren que la càtedra estigui en funcionament a Lleida.

La Càtedra es concreta amb una assignatura optativa al 4t curs d'Administració i Direcció d'Empreses (ADE) a la UdL. Amb una mitjana de 60 alumnes cada curs, és una de les matèries més ben valorades i que més grau de satisfacció assoleix entre estudiants i professors. El seu propòsit és apropar als alumnes l'experiència dels empresaris que es troben al capdavant de firmes familiars. Aquest objectiu s'assoleix a través d'un projecte docent innovador, en el qual s'utilitzen disciplines artístiques per explicar l'assignatura. A les classes, a més de compartir les experiències, els estudiants, que estan a punt d'aterrar al mercat laboral, reben informació i 'inputs' de com afrontar els reptes i dificultats en un entorn caracteritzat per la convivència de diferents generacions familiars en l'àmbit de la gestió empresarial.

La de la UdL forma part d'una xarxa de càtedres d'empresa familiar a tot l'Estat i una de les cinc de Catalunya, ubicades a les universitats de Barcelona, Girona, Lleida, Abat Oliba CEU i la Univer-

sitat Internacional de Catalunya. Aquestes càtedres treballen per aproximar els centres universitaris a la realitat del teixit empresarial català. També tenen com a objectiu fomentar i promoure la creació d'empreses i l'emprenedoria, així com de coneixement.

Col·laborar, proporcionar coneixement i classificar-lo en qües-

tions específiques de l'empresa familiar són altres de les seves funcions. Relacionant-se amb el món empresarial, la Càtedra vol tancar la distància existent entre el sector acadèmic i el professional. Analitzant figures com els pactes successoris o el consell de família (un òrgan de govern exclusiu de les empreses familiars) s'aconsegueix

entendre aquesta realitat, sovint desconeguda, però molt present a les Terres de Lleida i al conjunt de Catalunya.

Formant els líders de les noves generacions, la Càtedra aspira a fixar-se en les arrels per impulsar-se cap a una filosofia de vida basada en la supervivència i en la pervivència. Les empreses fami-

liars estan acostumades a planificar a mitjà i a llarg termini, un element molt valuós i necessari en un context com l'actual, marcat per la crisi de la Covid-19. Algunes d'elles, petites firmes del sector agroalimentari, ja estan habituades a tirar endavant en moments de dificultats, oferint una resistència anticíclica.

Davant de la incertesa, les empreses familiars aposten per ser conservadores des del punt de vista financer i enlloc de repartir dividends, com fan moltes altres, els utilitzen per capitalitzar-se i avançar en els entorns socioeconòmics amb dificultats.

En l'era posterior a la pandèmia de la Covid-19, la Càtedra està impartint noves formes de gestió empresarial per formar als alumnes en el nou escenari. Fruit d'aquesta situació, s'han creat noves relacions entre productors, proveïdors i clients i s'han accelerat fenòmens com la digitalització i el teletreball. En aquesta nova realitat, s'han de reivindicar els valors que aporten a la societat les empreses familiars, com la prudència financera, la disponibilitat de fons propis o els sentiments de pertinença i identificació amb l'organització.

Per tal de donar respostes a les noves necessitats de les firmes a través d'un lideratge adequat, busquem oferir totes les eines als estudiants, que seran els empresaris del futur. Les companyies familiars, que continuen més enllà del seu fundador i incorporen a les següents generacions, suposen compartir una sèrie de components físics i emocionals en un entorn íntim.

Per això, cal algú que entengui les dinàmiques d'aquestes firmes, que combinen el sentiment proteccionista amb l'obertura exterior. És necessari que els canvis generacionals es portin a terme mitjançant una transició gradual que permeti la voluntat d'assegurar la continuïtat i la transmissió del negoci.